

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 29. Decemb. 1787.

Údés. Ezen hónapnak 20-dikán dél-előtti 12-tödfél
orakor a' Kolonai Papi-Fejedelem Fő Hertzeg
Maximilián a' Burkesdorfig eleibe ment F. Monár-
khával a' Bétsi F. Ts. és K. Udvarba meg-érkezének,
és 2 orakor a' F. Monárkha, az említett Papi-Feje-
delem, Ferentz Fő Hertzeg, Mária Kristina Fő
Hertzeg asszony, Albert Hertzeg és a' Wartenbergi
Erfébet Hertzeg-asszony edgyutt ebédelének. Va-
lamint a' Kristus születésének innepe napján, ugy
Szent István napján-is a' szokott és már tudva lévő
Templomi és F. Udvari Czeremoniák véghez mené-
ek. — Hogy a' Ts. és K. Magyar-orzágon, Er-
dély-

déllybe és minden Török-fzéleken fekvő Sergekhez az étel és ital annál jobb moddal szolgáltatodják és a' Lakosok-is annak szörgalmatofabb hordására fel-indittassanak, meg-határozta ő Felsége edgy Udvari-rendelése által ezen h. 22-kén: hogy mind azok, valakik a' Táborhoz valami-féle haza-béli ételt v. italt visznek, nem tsak a' nagyobb, hanem minden út és hidak mellett való vámoktól szabadok, és a' magok árujokat a' Tábornál valamint tettzik ugy el-adhattják. Hogy pedig minden tsalárdság el-kerüldjék, tartoznak ezen személlyek a' Tartomány Igazgatójától és Kommandérozó Generálissától passust venni, mellyben fel-jegyezve kell-lenni az utnak és a' nevezetesebb helyeknek, mellyeken ezek keresz-tül utoznak. Azonban meg-érkezvén a' Táborhoz edgy ilyen kereskedő, az addig szolgált passus tölle el-vétetvén, az helyet a' *Fő-szállás Mester Stábtól* más adatik; mikor a' Tábornál visszafizetvén az első adatik újra által; még pedig már most fel-kell rajta annak-is irva lenni, hogy az azt mutató személly a' maga árus portékáit a' Tábornál árulta-el. A' többek kö-zött a' mi az egészségre néz, meg-engedtetik, hogy a' Táborhoz Auszriai bor-is vitethessék, ugy mind-a-zon-által, hogy annak mennyisége a' fő-vám-háznál fel-jegyeztesék; és a' Tábornál-való visszafizetvén a' kereskedő, a' *Fő-szállás Mester Stábjától* bizonyság-levelet hozzon, hogy az a' bor, a' Tábornál költ-el. — Az iránt is rendelés tétetett, hogy azóktól, kik az é féléket kajokon viszik-le, és azókat visszafizetvén hozni módok nintsen, a' hajok-is meg-váltassanak tőlök. — Továbbá meg határozta ő Felsége, hogy edgy Tábor mellett szolgáló Markotányosnak napjára 4 ló portzió járjon 12 krajtzárnyi portzió pénz fize-tés-

tés-szerént, e' mellett fizettefsék minden mézfárosnak, ki magát valamely Régimenthez kötelezte, 12 for. és 30 kr. honapi fizetés a' Kafsából, és 2 ló-portzió 6 — 6 krajtzárjával: az inasért pedig mellyet magok mellett, ha tettzik tarthatnak 7 forint; ezen kívül minden-féle nagyobb és kisebb szekerek és kötelek adatnak; és magok részekről nem tsak apró marhákat, fertést, juhat, bornyut nyuzhatnak és árulhatnak, hanem Markotányofságot-is fojtathatnak.

Hogy a' Táborozó népnek a' vásárlásban annál nagyobb könnyebbsége lehessen, 1300 mása rezes krajtzár formába öltetett a' napokban a' F. Monárkha, és a' Tábor számára küldette. — Már a' Magyar-országgi Tábor' Lovos-fergei vas kézületkekkel vagynak fel-öltözve; a' nehéz Némét-lovoságnak elől-hátúl vasa vagyon, a' könnyü Huszárságnak pedig fejében és hajkötésében. A' száva-vize mellyékén fekvő falúk sűrű hegyes gerenda karokkal mondotnak körül-vétetteknek lenni, és ha némely Levelek hitelt érdemelhetnek, olly hadi erővel vagynak meg-rakva, mely a' leg-keményebb ostromra-is kész tüzet adhat. Péterváradon a' Tábori fő-szállás készen vagyon; a' F. Monárkhának, Ferentz Fő Hertzegnek és Fő Vezér G. Lástzinak, különös Tábori kézületjek már ide meg-érkezett, a' hová G. Lástzi maga minden órán, a' Monárkha pedig Ferentz Fő Hertzeggel a' jövő hónapnak végén lefognak menni. 10-ezer akó etzet küldetett előre a' F. Ts. és K. Táborhoz és a' Triesti kereskedőkkel kötés tétetett, mely-szerént a' Táborhoz elegendő Kását fognak szolgálatni. — Ö Felségének Kegyelmes Rendelése-szerént a' Magyar-országgi Seplemvirális Táblának személlyei a' munkának fokasága miatt 2 Udvari Tanátsofokkal edgy Titoknakkal és edgy

Protocolum mellett való személlyel v. Adjunctusai
 szaporittattanak-meg. Ezen Táblán lévén még más
 harmadik Udvari Tanácsosnak üres helye is, a' Ki-
 rállyi Táblának 3 következő Tanácsosai téteté-
 nek a' Sept. Vir. Táblán Udvari Tanácsosokká u.
 m. Bezerédi *Bezeredy Ignátz*, Pekhi Ujfaluhi Pekhi
 Gábor és Otfai Balóg Péter Urak: Titoknakká pe-
 dig eddig volt Protocolista *Lomnitzai Skerletz Ádám*;
 ennek helyébe volt Protocolum Adjunctusai *Vin-*
tzentzi János; Prot. Adjunctusává pedig a' Királlyi
 Táblán volt Prot. Adjunctusai *Vizeki Tallián* lett
 és *Madarász József* Kancellista. — A' Királlyi Tá-
 blán pedig rendelte ő Felsőége a' következő sze-
 méllyeket Tanácsosokká: Tót-váradgyai *Kornis Jó-*
sef Urat a' Tifzán-túl való Kerület-béli Tábla Afse-
 sorát; *Bay Ferentz* Urat a' Tifzán innét való Kerü-
 let-béli Tábla Afsefforát; *Millos József* Urat a' Kroá-
 tziai Törvényes Tábla Afsefforát; *Mikos László*
 Urat a' Dánán túl-való Kerület-béli Tábla Afseffo-
 rát és végezetre *Sártori János* Urat a' Bányák mel-
 lett-való Afseffort. — Edgy Péterváradai tudóffitas
 szerént ezen h. 13-dikán 200 Keresztény-familiák
 szöktenek Török-orizágból a' Száva vizén keresztül
Szemlin és *Mitrovitz* között: üzöbe vették volt
 ezeket 500 Törökök, de a' miénkeknek azonnal
 érkezett segittsége-által visszá-verettek. A' tulaj-
 don-képpen-való Kordonhoz minden Régimentektől
 6 Kompániák járúlnak. Károly-várról írják, hogy
 az itt való örizet ugyan csak 2000 emberbol áll, de
 igen rövid idő-alatt edgy-néhány ezere szaporodhatik,
 ha a' szükség kívánnya. Az Ártillériák Komandó-
 ja *Jásztrovitzba* vagyon, az ő Fő-vigyázó helyek pe-
 dig edgy *Klastromba* rendeltetett. — A' Bánátus-béli
 Régimentek *Pánsova*-felé vették a' magók uttyokat:

ezen Régimentekben még a' Tisztek is az ő uttyoknak egyéb czéllyát az őket ez-iránt kérdezőknek mondani nem tudták, hanem hogy Pántsova-felé mennek. — A' Lutherána Anyaszentedgyház azon jól tévő tagjai között, kik ennek Pesten leg-állandobb fundamentomát munkálodták és munkalodják, méltán első helyet vészen magának *Beleznay* Generálisné, ki különös kegyefségből a' Templom és Papi Lakóházra kivántató esztendőnként való költséget magára vállalta, és a' Pesti ezen Anyaszentedgyházhöz tartozó több Uraságra csak a' Papnak és Kántornak tartását hagyta. Meg-jegyzésre méltó, hogy 260 esztendeje, miolta ezen Anyaszentedgyháznak Pesten szabad Isteni-szolgálat nem engedtetett. Fenn fog még ezen dológban Sz. Miklósi és Ovári Balthasár *Pongrátz* Urnak-is neve maradni: ő adta ez-iránt a' tanátsot, ő indította-fel a' Pesti Nemességet és Uraságot, és ugyan ő vitte nagyobbára véghez a' dolgót-is.

Elegyes Tudósittások.

Edgy Bétsi iró azt mondja, hogy mikor a' Tsáfszár parantsolatot adott a' maga sáterainak a' táborhoz való indittásokra, ezt-is hozzá adta légyen: akár hogy fordúllyon a' dológ, nékem azokra minden módon szükségem lészzen. Ha a' Török ellen táboroznom kell, azok-nélkül el-nem lehetek: ha pedig a' Törökkel békelességem lészzen, meg-fogom jární azókat a' helyeket, mellyeket nékem által-enged, és akkor jobb szívvvel hálok a' magam sátoróm alatt, mint az egészségtelen Török házakban. — A' Muszka Tsászárné edgy katonájának, ki magát a' *Kinburni* ütközetkór igen dicséretesen viselte vólt, 100 *Rubel* esztendőnyi fizetést és olyan másók felett való hatal-

hatalmat rendelt, melly-fzerént edgy bünös tselekedetéért, akár mi némű lett légyen az, törvénybe nem idézlethetik: e' mellett ajándékozta néki edgy maga képét-is, engedelmet adván reá, hogy azt a' katóna a' mellyén hordózhassa. A' katónának ezen hátúlsó Kegyelmen van nagyobb öröme. — A' Hóllándiába táborozótt Pruszszus katónák, a' következő modón mondatnak a' magók Királyyoktól jutalmat vetteknék lenni: „ Edgy *Generállájttenant* 2 ezer Th. edgy *Generálmajor* 1500 Th.; edgy *Oberster* 1000 Th.; edgy *Oberstlájttenant* 800 Th.; edgy *Major* 600 Th.; edgy *Kapitány* 500 Th; minden más *Tiszt* 50 Th. Rend-kivül pedig kapott *Generállájt. Gr. Lóttum* 6000-ret; *Generálmajor Gr. Kalkreuth* 4000-ret; *Oberst. Pfaú* pedig 1000-ret; minden közember 6-at. — A' Lengyel Gárda *Obersterének Gr. Sirakovszkinak* meg-engedte a' Tsászár, hogy a' Táborhoz mehefsen, ugy pedig hogy a' hadakozásnak vége után ismét a' Gárda mellé visszajöhessen. — A' F. Monárkha, *Posonban* Brünne *Azfzonzóság* vigyázása alatt ujjantan edgy *Leányók-nevelő-hellyét* állított-fel a' Katona *Tisztek* *Leányainak* számokra: mostan tanáltatnak ebben 6 *Bétsi* és 20 *Magyar-orfzági Régimenteknél* szolgált *Tiszteknek* *Leányai*. — Az *Austriai Belgiumban* visszafé állittatott tsendefség mint edgy meg-petsételetetett az-által, hogy az ide való *Rendek* meg-edgyező akarattal vagynak a' Tsászárnak mostani segittésére tétetett rendelések iránt. — A' mi bódogúlt *Királynénk'* uralkodásának vége táján, meg-halván edgy közönséges *Cassának* *Gondvifelője*, az a' ki utánna következett hivatalában feladgya, hogy a' *Cassát* meg-tsalta. Az *elsőnek* özvegye és *árváji* maradtanak vólt, kiktől el-vonatott, az ő hibája miatt, az esztendőnként járni szokott fizetés

zetés és könnyörületességéből adatott nékiek esztendőnként 100 forint. Már most a' Tsászárnak tudtára adatott, hogy ez az áruló halálához közelitvén megvallotta, hogy ezen gyámoltalan özvegynek Ura ártatlanul vádoltatott: kétség-kivül kegyelem és jó akarát foglenni bére ezen árvák méltatlan szenvedésének. — Azt beszélik, hogy a' Muszka Birodalomban lévő Papi-rend 's különösön a' Klastromok, mellyek itt igen gazdagók, a' Tsászárnénak edgy néhány Milliot ajánlottanak légyen a' hadakozásra szükséges költségnek potolására. — A' Lengyel Szüntelen-tartó Tanács végezése-szerént, a' *Kiovi*, *Brakloviai* és *Podoliai* Vajdaságok között mindenikben 12 Commissáriusok rendeltettek, kik a' megnevezett Tartományokban táborozó Muszka Sergeknek eleséget rendelnek, annak mennyiségét, minéműségét és árrát ki-jegyzik, és a' Lakosokat, azoknak adott jegyzéssel, a' Muszka hadi-caszához igazittyák a' fizetésért. — *Csernovitzból* írják, hogy a' fellyebb említett; *Khotzimba* Ásiából érkezett Amazonnak Serge egyébb fizetést nem vészzen annál, a' mit megemész, melly kenyérből és kos-husból áll: ha ollykor kedve érkezik egyebet-is tsemegélni, a'-béli szükségét ragadozással potollya, melly azt okozta, hogy a' Lengyel K. Társaságnak földére, már-is edgy néhány bé-utéfeket tett 's némelly falukat el-pusztított. — Az a' Keresztényeken való kegyetlensége a' Törököknek, mellyről fellyebb való levelünkben emlékeztünk volt, az ujjabb hírek által-is erőssittetik. *Snyatinból* 5-dik Dec. írják, hogy edgy Jaisiból oda érkezett Kereskedő, nem tudta szóval hanem köny hullatásával kellett le-irnia a' Keresztények veszedelmét. Ezt beszéli a' Mólé' a' vész

A' közelebb mult Karátson első napján Her-
tzege *Lichtenstáin Károly*, Feld. G. *Hadi*, F. G.
Lástzi és *Laudon Fő-Vezér* Urak a' F. Monárkhának
tiszteletére meg-jelenvén, mindenik edgyedgy különös
Bilétet kapa a' Monárkhától; melyszerént az első 3
a' Magyar-orzági Táborthoz, az utolsó pedig Tseh-
országba induló rendelést kapának. A' Tseh-ország-
ban és Bétsben fekvő Granadérosok között 19 divízió
olly kemény rendelést veve a' napokban, mely-sze-
rént minden órán induló félben vagynak Magyar-or-
szágra; sőt Tseh-országban edgynéhány egész Régi-
mentek vettek' efféle rendelést; melyből azt reményl-
hetjük, hogy a' Pruszszia felől virágzó tsendes bé-
keiség a' más-felől háborgó izomszédink' határin ohaj-
tott gyümöltseket fogha teremni. A' Muszka és a'
Török között esett tsatázásoknak hírei még máig-is
mind száz-fejűek, mellyekből semmi bizonyóst meg-
határozni nem bátorkodunk. *Kinburt* erősítik, hogy
még a' Muszka keziben vólna, mellyért az *Otzakovi*
Balsa *Konstántzinápolyba* visszsa-hivatott, sőt hogy
hamarébb oda érkezzék a' *Kizlár Aga* eleibe küldet-
tett, hogy tsak a' fejét vigye *Konstántzinápolyba*;
hól az a' hire, hogy a' *Tatárok Támánt*, és *Te-*
merort *Cirkafsiában* el-foglalták. A' Muszka Tsá-
szárnénak 5 könnyű hajoji állottanak kézzen a' *Kron-*
stadti ki-kötő-hellyben, mellyek a' némelly esmeret-
len Földeknek fel-tanálására valának indulandok: de
ebből, mint halljuk, ezzel az uttal semmi sem fog
lenni, mivel parantsolat adatott, hogy a' meg-neve-
zett hajok fegyverrel meg-rakatván hadakozó lábra
állittassanak.